

CODI ÈTIC

INSTITUT CATALÀ DE LA SALUT

Codi ètic

Institut Català de la Salut

Direcció i coordinació:

Candela Calle Rodríguez, directora gerent

Ana Rodríguez Cala, directora d'Estratègia i de Responsabilitat Social Corporativa

Suport tècnic:

Helena Hospital

Col·laboradors:

Mercè Carranza

Begoña Roman

Carmen M. Prieto

Lluís Bertran

Jordi Trelis

Jordi Seuba

Silvia Millat

Antoni Rafecas

Eva Peguero

Especial agraïment a totes aquelles persones que hi han participat fent aportacions en el fòrum o espai de treball creat a la intranet corporativa per a aquest fi.

Edició:

Institut Català de la Salut

1a edició, Barcelona, 2011

2a edició, Barcelona, juny 2017

Revisió: 2020

Aprovat per Comitè de Direcció de l'ICS, a 14 de juny de 2017.

Aprovat per la Comissió Executiva del Consell d'Administració de l'ICS, a 26 d'octubre de 2017.

Aprovat per Consell d'Administració de l'ICS, a 18 d'abril de 2018.

Presentació

Introducció

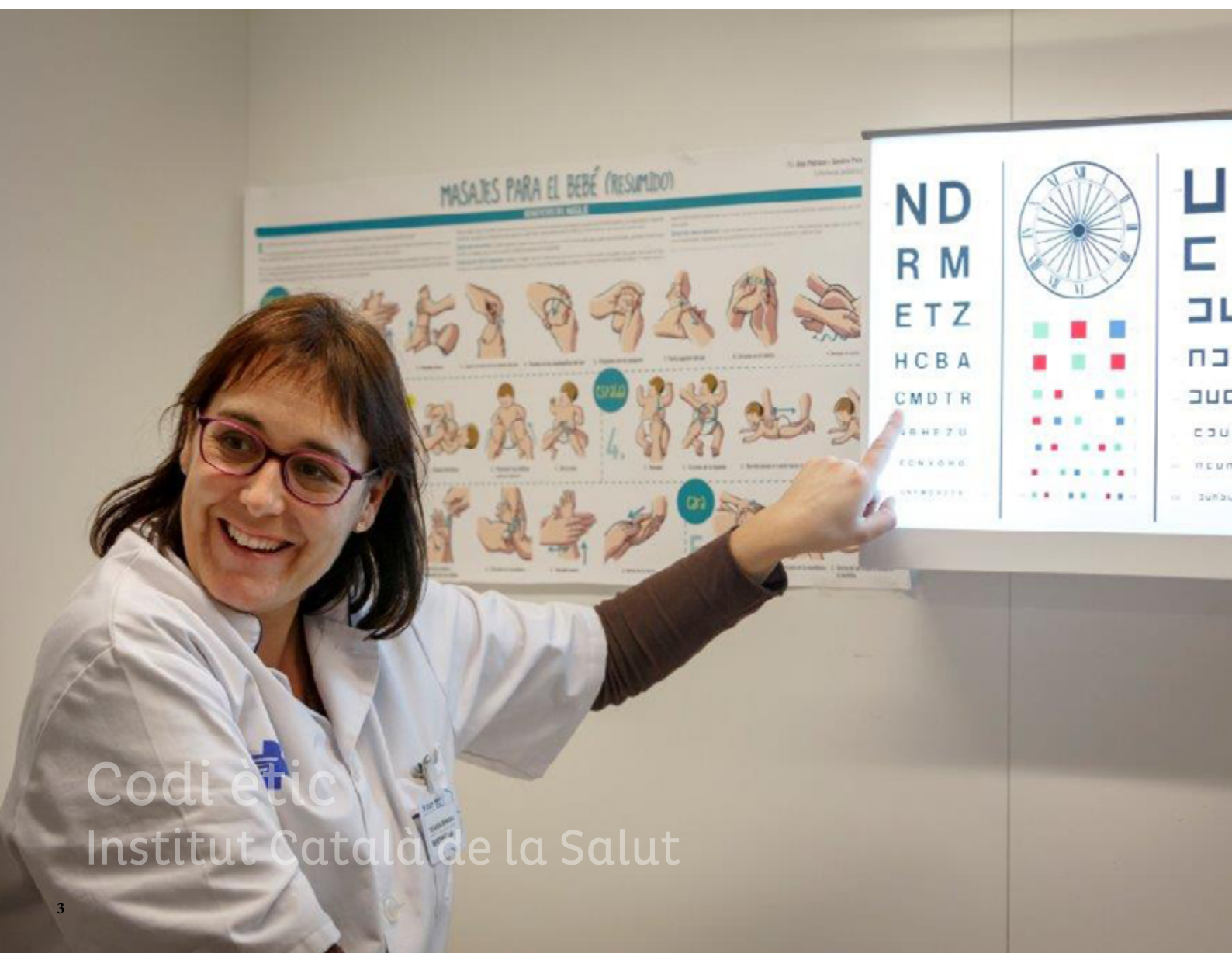
Missió, visió i valors

Què és el Codi ètic de l'ICS?

Valors i conductes a promoure

Seguiment

Referències bibliogràfiques

Codi ètic
Institut Català de la Salut

Codi ètic

Institut Català de la Salut

Presentació

Us presentem el Codi ètic de la nostra institució, resultat del treball col·laboratiu realitzat per professionals de diferents àmbits i pels membres del Comitè de Direcció.

L'objectiu d'aquest Codi és promoure el comportament ètic i afavorir les bones pràctiques, així com posar de manifest a institucions, pacients i a la societat en general el compromís ètic de tots els treballadors de l'ICS amb la qualitat.

Aquest document recull els valors mínims que han de guiar l'actuació dels professionals i dels directius; valors que estan relacionats amb el sistema, amb els professionals, amb els pacients, amb la ciutadania i amb la societat en general.

Volem fer arribar el nostre agraïment a tots els professionals que han fet possible aquest Codi, que neix d'una versió molt més àmplia en què va participar un gran nombre de professionals de l'ICS.

Esperem que aquest Codi ètic estableixi un marc de referència, amb coherència organitzativa, i que també serveixi de guia per a les actuacions individuals i col·lectives del dia a dia en la nostra tasca.

David Elvira
*President de l'Institut
Català de la Salut*

Candela Calle
*Directora gerent de
l'Institut Català de la Salut*

Introducció

L'Institut Català de la Salut (ICS) és una empresa pública del Servei Català de la Salut, que presta serveis assistencials, docents i de recerca.

Té un model territorial propi, estructurat en nou gerències territorials, vuit hospitals, 283 equips d'atenció primària, i set instituts de recerca integrats en els seus centres hospitalaris i d'atenció primària.

La voluntat de l'ICS és oferir un servei de qualitat, coneixement i sostenibilitat, treballant de forma coherent amb els seus valors de **competència**, **participació**, **compromís**, **equitat**, **innovació** i **transparència**.

L'Institut Català de la Salut és una organització de persones dedicada a tenir cura de les persones, mitjançant la promoció de la prevenció i de la salut, el diagnòstic i el tractament de les malalties.

L'ICS vol ser una institució:

- // Àgil i accessible, amb capacitat de resoldre els problemes de salut dels pacients tot garantint la seva seguretat, autonomia i benestar.
- // Compromesa amb els professionals que cerquen l'excel·lència en la seva pràctica.
- // Promotora de la docència, la recerca, la innovació i la millora contínua de la qualitat, mitjançant el treball multidisciplinari i la cooperació amb dispositius sanitaris i socials.
- // Que contribueixi amb sostenibilitat en el model sanitari públic.
- // Oberta i transparent, que reporta els seus resultats de forma pública.
- // Respectuosa amb les persones, l'entorn i el medi ambient.

Aquest Codi serà d'aplicació a tot el personal de l'ICS, així com a tots els seus proveïdors.

Missió, visió i valors

Institut Català de la Salut
gencat.cat/ics

MISSIÓ
Donar una atenció d'excel·lència a la població, desenvolupant també la docència i la recerca en l'àmbit de la salut a Catalunya.

VISIÓ
Ser l'organització de referència i líder en el sistema de salut català, tant en l'assistència com en la docència i la recerca.

VALORS
Competència
Participació
Compromís
Equitat
Innovació
Transparència

The infographic features several circular images: a doctor examining a child's arm, a surgical team in an operating room, a doctor consulting with a patient, and a group of healthcare professionals in a hallway. Logos for the Generalitat de Catalunya, Departament de Salut, Institut Català de la Salut, and A L'ICS Iguals are at the bottom.

Els valors que volem que ens defineixin, **competència, participació, compromís, equitat, innovació i transparència**, s'inspiren en els principis de la bioètica, en les virtuts dels professionals i en les ètiques narratives i de la cura, marcs teòrics de la bioètica contemporània. Donen sentit a la missió i la visió de l'organització, i la institució es compromet a engegar accions enfocades a donar-los a conèixer i a promoure'ls.

Què és el Codi ètic de l'ICS?

El Codi ètic té com a finalitat orientar el comportament i les actuacions de les persones que treballem a l'ICS.

El Codi ètic de l'ICS és l'eina que recull els valors que, en coherència amb la missió i visió de l'organització, han de regir els comportaments i decisions de totes les persones que hi treballen i dels seus proveïdors.

Què pretén?

El desenvolupament tècnic i científic, els canvis socials en les expectatives de la ciutadania i la capacitat d'aquesta per decidir fan recomanable que les organitzacions explicitin els seus valors i el seu projecte d'organització. Les situacions complexes i els problemes requereixen compartir elements comuns; els valors són els supòsits bàsics des d'on abordar-les. Posar per escrit els valors i els compromisos que impliquen els professionals manifesta la determinació de l'organització de posar-los en pràctica.

Aquest Codi ètic pretén:

- Superar la visió de la consciència particular com a única responsable, generant sentit de pertinença a un mateix projecte organitzatiu per garantir la coherència.
- Compartir un compromís col·lectiu sobre què és el que s'espera dels valors ètics dins l'organització.
- Inspirar i orientar en la presa de decisions en moments d'incertesa.
- Ser una eina dinàmica i oberta a la participació.

A qui va dirigit?

Els destinataris d'aquest Codi són tots els treballadors i treballadores de l'ICS i també totes les persones d'altres empreses que presten serveis vinculats a l'activitat de l'organització.

Els primers responsables de vetllar pel Codi ètic i de difondre'l són els càrrecs directius i els càrrecs de comandament de tots els àmbits i nivells.

Antecedents

L'any 2001, per iniciativa de la Gerència i amb el suport de l'IDIAP Jordi Gol, s'endegà el primer Codi ètic de l'ICS, en què van intervenir més de 1.500 treballadors, participant en processos diversos, i com a resultat van sorgir vuit valors: competència, respecte, responsabilitat i transparència, confidencialitat, treball en equip, integritat, equitat i qualitat.

L'any 2007 es va reactivar el projecte amb la creació de la Comissió Codi ètic, que va actualitzar el document amb la participació de més de 5.000 persones, mitjançant enquestes i l'eina Fòrum Virtual Codi Ètic.

El Codi Ètic va ser aprovat el 13 de juliol de 2010.

Al març de 2016, s'inicia un procés de revisió i actualització del Codi, i els valors inicials evolucionen fins als sis que recull aquest document: **competència**, **participació**, **compromís**, **equitat**, **innovació** i **transparència**.

Valors i conductes a promoure

Competència

És la capacitat per realitzar una tasca o activitat donant el millor d'un mateix, tenir iniciatives de millora i estar atent als canvis de l'entorn, cercant constantment l'excel·lència professional.

La competència exigeix mantenir els coneixements, les habilitats i les actituds adequades a l'activitat que es desenvolupa. La competència comporta destreses professionals i personals.

Conductes a promoure:

- // Possibilitar l'accés equitatiu a les propostes formatives.
- // Educar en valors, amb l'objectiu que l'amabilitat, l'assertivitat, la coherència, la cortesia, el diàleg, l'empatia, la integritat, la moderació, la prudència, el respecte, la serenitat, la sinceritat, la solidaritat, la tenacitat, la tolerància, la voluntat d'aprendre i d'altres, estiguin presents en tots els actes.
- // Dissenyar plans de formació continuada adequats a les necessitats.
- // Desenvolupar actituds flexibles per adaptar-se a situacions particulars.
- // Donar suport a les iniciatives de millora i de cerca de la qualitat i l'eficiència assistencial.

Participació

És el fet d'involucrar-se en qualsevol tipus d'activitat o projecte per incidir en la presa de decisions de la institució. La participació exigeix compartir informació, requereix transparència i retorn dels resultats dels processos participatius. De la participació depèn sentir-se part de l'empresa i el treball en equip, cabdals per a la motivació.

Conductes a promoure:

- // Crear canals participatius per a professionals i pacients/tutors legals, per comprendre les seves necessitats i poder-nos anticipar a les seves demandes.
- // Fomentar la representativitat dels col·lectius implicats en els processos participatius, a l'hora d'aplicar canvis o innovacions.
- // Disposar de la informació necessària prèvia a la presa de decisions.
- // Fer el seguiment i implantació de les decisions preses en els processos participatius, fent visibles les seves repercussions al llarg del temps.
- // Reconèixer la participació en la delegació de les responsabilitats.
- // Gestionar les expectatives dels grups d'interès (pacients, professionals, proveïdors, universitats...) amb el desenvolupament de mecanismes de participació i diàleg.

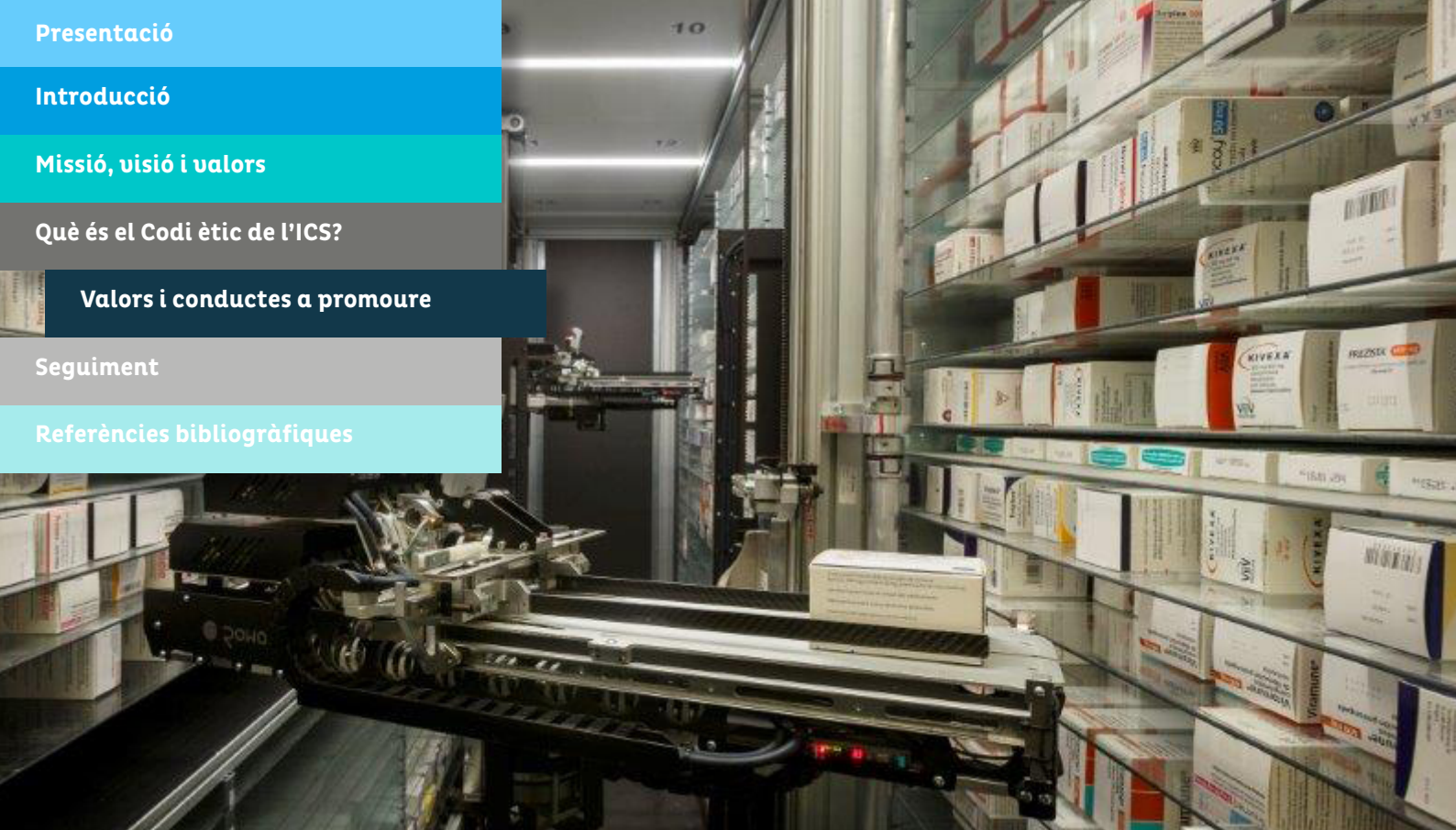

Compromís

És l'obligació de complir els acords i d'actuar responsablement, és a dir, fer-se càrrec de les conseqüències de la pròpia acció. Comporta integritat i professionalitat, d'acord amb la legislació vigent i amb respecte als drets humans i a les llibertats individuals. És des del compromís que neix la **confiança**, sense la qual no hi ha confidència, fonamental en la relació assistencial.

Conductes a promoure:

- // Garantir la confidencialitat de les dades personals, en especial les clíniques, i la intimitat.
- // Vetllar per la continuïtat assistencial.
- // Donar atenció de qualitat, generant confiança.
- // Disposar de les eines necessàries perquè professionals i centres puguin oferir una atenció excel·lent, humana i tècnica.
- // Gestionar els conflictes d'interessos entre professionals, pacients i proveïdors, amb implicació de les parts i amb objectiu de consens.
- // Promoure la responsabilitat social i el compromís amb les persones i el medi ambient, entre els nostres professionals i els proveïdors que actuen en nom de la institució.

Equitat

És el tracte adequat i just a les circumstàncies i valors de les persones, sense discriminar ningú, i amb igualtat d'oportunitats, sense distinció de lloc de residència, tot considerant els graus de **vulnerabilitat**.

L'equitat ha de ser un valor també present en la relació amb els treballadors i treballadores, empreses proveïdores i altres grups d'interès.

Conductes a promoure:

- // Tractar els pacients, i els seus familiars i/o tutors legals, d'acord amb les seves necessitats i circumstàncies, amb especial consideració a les persones més vulnerables.
- // Garantir la no discriminació de pacients i familiars per raons ètniques, culturals, de gènere, de discapacitat, condicions socioeconòmiques o creences.
- // Informar els pacients sobre la disponibilitat de recursos sanitaris i sensibilitzar-los per fer-ne un bon ús.
- // Raonar amb arguments sòlids les decisions i accions de la institució amb coherència amb els criteris acordats d'assignació i priorització de recursos.
- // Garantir la igualtat d'oportunitats i de gènere, i la conciliació en l'àmbit laboral.
- // Actuar sempre segons els criteris de bona pràctica sense deixar-se influir per les exigències dels pacients, especialment les que es fan amb amenaces o manca de civisme.
- // Realitzar la contractació de proveïdors en un marc de lliure competència, amb l'aplicació de criteris d'imparcialitat i objectivitat.

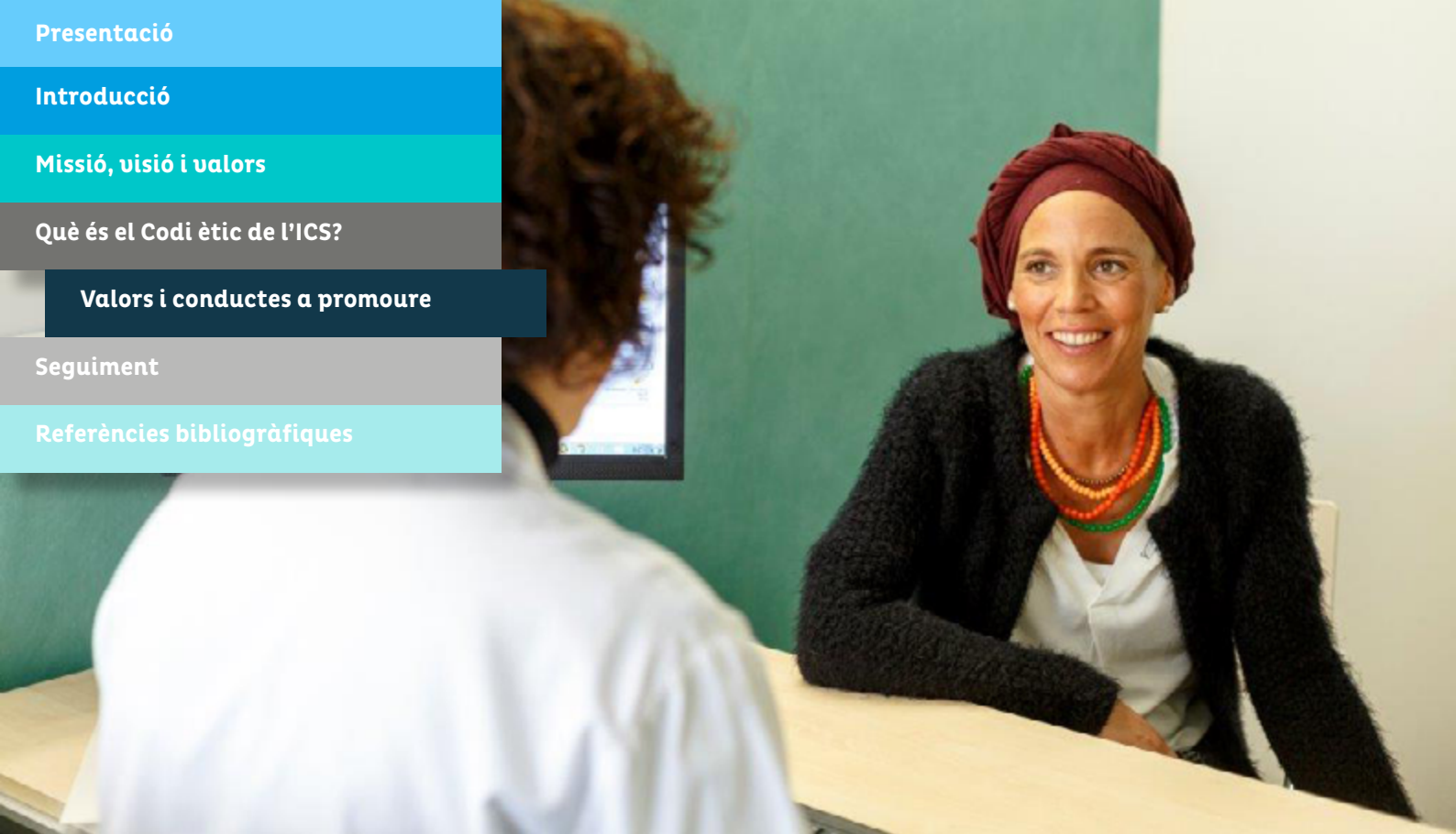

Innovació

És la capacitat d'introduir canvis per millorar serveis o processos, tant assistencials com organitzatius, sopesant prudentment riscos i beneficis.

Conductes a promoure:

- // Garantir la formació continuada amb valor afegit per a la seva incidència en la millora i actualització dels processos.
- // Proposar nous sistemes per fer més efectius i eficients els serveis assistencials.
- // Fomentar i facilitar que la innovació promogui el treball en equip i que sigui accessible a tots els professionals.
- // Estar atents a noves tècniques que permetin millorar el diagnòstic, el tractament o la prevenció en el camp específic de l'activitat.
- // Transferir el coneixement adquirit tant als pacients, en forma de millors tractaments, com als professionals, en forma de bones pràctiques.
- // Conèixer i utilitzar els mecanismes adequats d'avaluació de noves tècniques diagnòstiques i terapèutiques abans d'introduir-les en la pràctica assistencial, així com assegurar la formació dels professionals que hauran d'aplicar-les, evitant d'atreure l'impacte mediàtic o el prestigi personal o de grup.

Transparència

És el fet de donar a conèixer la informació de l'organització de forma permanent, actualitzada i entenedora mitjançant els instruments més accessibles. D'aquesta transparència informativa depèn la confiança i la participació.

Conductes a promoure:

- // Donar a conèixer el funcionament de la institució, estimulants el diàleg, la col·laboració i la comunicació.
- // Emetre missatges clars, comprensibles i accessibles per a tothom.
- // Ser transparents en el procés de selecció i promoció de personal per garantir que es fa des de la igualtat d'oportunitats i amb les capacitats requerides.
- // Respondre a les peticions d'informació adreçades a la institució en el sentit que correspongui, tenint en compte el dret a la protecció de dades i a la confidencialitat.
- // Promoure les eines que facilitin i permetin l'accés àgil i fàcil a la informació pública de l'ICS, com el web corporatiu o les diverses intranets de la institució.
- // Gestionar l'acceptació que els professionals puguin fer d'obsequis, de forma que no pugui influir en la presa de decisions relacionada amb el desenvolupament de les seves funcions.

Seguiment

El Codi ètic de l'Institut Català de la Salut es trobarà a disposició de tot el personal a la intranet corporativa, i dels grups d'interès en la pàgina [web](#).

Podeu adreçar a estrategia.ics@gencat.cat els dubtes d'interpretació d'aquest Codi i els suggeriments de millores, identificant l'assumpte del correu amb les paraules "codi ètic".

En tot cas, l'ICS garanteix l'anonimat i la protecció de dades de la persona que ho comuniqui.

La Comissió Ètica i de Responsabilitat Social Corporativa durà a terme una valoració anual de l'assoliment del Codi, així com una revisió del seu contingut, amb la finalitat d'introduir les millores que es puguin requerir per adequar-les a la normativa vigent i als suggeriments de millora plantejats pels grups d'interès.

Referències bibliogràfiques

Codi ètic. Institut Català de la Salut. Versió 1. Any 2011.

RESOLUCIÓ SLT/2953/2016, de 20 de desembre, per la qual es declara la vigència dels certificats d'acreditació dels centres d'atenció hospitalària aguda. Departament de Salut. DOGC, núm. 7275 de 28 de desembre de 2016.

Carta de drets i deures de la ciutadania en relació amb la salut i l'atenció sanitària. Generalitat de Catalunya. Departament de Salut. Octubre 2015.

Pla estratègic 2016-2017. Institut Català de la Salut.

ISO 10001. *Gestión de la calidad. Satisfacción del cliente. Directrices para los códigos de conducta de las organizaciones.*

IQNet SR10. *Sistemas de gestión de la responsabilidad social.*

SGE21. *Sistema de gestión ética y socialmente responsable.*

Acreditació de centres d'atenció hospitalària aguda a Catalunya. Estàndards essencials. Departament de Salut.

Acreditació d'equips d'atenció primària a Catalunya. Manual d'estàndards. Departament de Salut.

Beauchamp T, Childress J. (1979-1994). *Principles of Bioethical Ethics.* Oxford University Press.

Torralba, F. (1998): *Antropología del cuidar.* Fundación Mapfre Medicina.

Abel, F.: (2001): *Bioética: orígenes, presente y futuro.* Fundación Mapfre Medicina.

Gracia, D y Júdez, J. (2004): *Ética en la práctica clínica.* Ed. Triacastela
Codi de Deontologia del Consell de Col·legi de Metges de Catalunya 2005.
Codi de Deontologia dels infermers i infermeres de Catalunya.

<http://ics.gencat.cat>

